

ABONAMENT:

pentru

Austro-Ungaria:

Pe an cor. 4.—

Pe 1/2 an c. 2.—

pentru

România și Strelnitate

Pe an cor. 10.—

Un nr. 10 III. —

Olteanul

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.Scrisori nefran-
cate se refuză.Manuscripte nu
se inapoiază.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

Apare Dumineca.

REDACTIA și ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

Congregația comitatului Făgăraș

— Urmare. —

Chestia națională.

După ce s'a încheiat discuția asupra raportului vicecomitelui (publicată deja) vin la dezbatere adresa comitatului Pesta, a orașului Cluj și a Kulturgyletului din Cluj.

Comitetul permanent propune ca adresele să se pună la arhivă, și față de acestea să exprime cea mai deplină încredere ministrului președinte Tisza pentru ținuta lui politică patriotică, etc.

Din partea partidului național primul ia cuvântul dl. *Dr. Ioan Șenchea*, care vorbește cam următoare:

Chestiunea naționalităților în Ungaria și Transilvania își ia începutul deodată cu venirea și așezarea Maghiarilor în văile Ardealului și pe șesurile Ungariei. Când au venit Ungurii în părțile noastre, Românii și Slavii erau aici organizați în state, cu așezăminte de stat.

Jurisdicțiunea română s'a păstrat neatinsă sute de ani și după așezarea Maghiarilor aici, și această era foarte natural, de oarece veniți din Azia, ei nu aveau nici un fel de organizațiune de stat, și au primit așezămintele aflate aici, — lăsând neatinsă folosirea limbii lor popoarele *băstiișe*. Dovadă e și faptul istoric, că cu românii au încheiat pace, au jurat frățietate, nu i-au conșiderat de subjugati.

Cel dintâi bărbat mare de stat, care a recunoscut existența și drepturile de existență al națiunilor și limbilor nemaghiare a fost primul rege unguresc *sf. Ștefan*, care a declarat ca principiu fundamental de stat că: „*imperiul cu o limbă e imbecil*”.

În decursul timpurilor aristocrația română părăsinduși credința strămoșească, s'a maghiarizat, iar poporul a ajuns în cea mai neagră și mai tiranică sclăvie, ce a existat vre-o dată pe lume.

Totuși națiunea română și-a păstrat neatinsă limba, credința și obiceiurile și sub tiranicele Aprobate și Compilate ale lui Werbőczy.

După secole întunecate de răstriește, prima izbucnire a românilor a fost revoluția lui *Horia, Cloșca și Crișan*, care a avut caracter românesc, cu toate că adevăratul ei scop și cauzele ei au fost eliberarea sau ușurarea stărei de nesuferit, în care se afla

atunci iobăgimea peste tot și cu deosebire cea română.

După năbușirea de o groaznică cruzime a revoluției lui Horea; românii încep o altă muncă pentru câștigarea drepturilor naționale, prin plângeri și suplici la Curtea domnitoare, zădărnice însă totdeauna prin ura seculară și îngâmfarea aristocrației maghiare.

În 1848 românii nu s'au revoltat în contra Ungurilor, nici în contra Ungariei ci singurul și adevăratul lor scop a fost, — cum dovedesc hotărârile adunării naționale de pe Câmpul Libertății dela Blaj, validitatea și asigurarea națiunii române ca factor autonom politic cu toate atribuțiunile indispensabile în viața de stat, asigurarea tuturor recerințelor dezvoltării naționale pe toate terenele, eluptarea drepturilor egale pentru toate popoarele din țară.

Programul nostru național atât înainte de 1848, cât și la 1848 și de atunci încoace a fost *singurul și primul program cu adevărat democratic* în Ungaria și Transilvania, care nu are caracter specific românesc ci pretinde aceleași drepturi pentru toate popoarele din țară.

Este de neînțeles deci dușmănia națiunii maghiare și a guvernelor ungurești față de acest program.

Kossuth Lajos, înțeleptul patriei Deák Ferencz și baronul Ötvös József, bărbat de stat de înaltă cultură, toți au recunoscut îndreptățirea pretenziunilor Românilor, voind ale satisface prin lege. Așa s'a adus legea despre naționalități la 1868, care însă a rămas literă moartă; stîrbită încontinuu prin legi nouă și ordinațiuni.

Acum Tisza declară, că legea de naționalitate nu să poate executa, căci s'ar periclitata unitatea statului ungar. Într'un stat de drept și cu adevărat constituțional, un ministru nu ar putea face o declarație atât de cutezantă, fără să fie constrâns a-și părăsi fotoliul.

De altfelu dovezile din trecut combat afirmațiunea ministrului președinte. Astfel în comitatul Făgărașului până la 1875 limba atât la judecătoria cât și la administrație era numai cea românească. Și nici unitatea, nici temeliile *statului ungar* nu s'au zguduit. Am văzut proces ordinar purtat la tribunal *deodată* în 3 limbi *română, maghiară și nemțească*, și s'a judecat până la Curie, fără tîlmaciu și traduceri. În comitatele să-

sești și acum întreaga administrație comunală decurge în limba germană.

Și totuși unitatea statului nu e periclitată — Atât la justiție, cât și la administrație erau tot funcționari români. Și Făgărașul tot nu s'a alăturat la România.

Ceia ce a fost deci posibil dela 1850—1876, fără ca justiția sau administrația să sufere detriment, tot așa de ușor s'ar putea introduce și executa și astăzi.

În loc de aceasta la cele 3 judecătoria cercuale (de ocol) de pe teritorul comitatului Făgăraș, și la tribunalul din Brașov, — unde aparținem, deși 70—90% din procesele civile și criminale le dau români, *nu avem nici un jude sau notar român*, ci patermi-să numai un *singur scriitor*.

Din *administrație* elementul român aproape a dispărut. Tineri români sunt preterați, nesiguri de viitorul lor, așa că și cei puțin care au ajuns cu mare greu în ofiții mai inferioare, s'au văzut constrânși ale părăsi, din cauză că erau *români*. Limba română a fost cu încetul, pe căi lateralice și prin presiune oficioasă scoasă din drepturile asigurate prin lege și uzul vechiu, chiar și în administrația comitatenză a comitatelor cu majorități covârșitoare românești.

Goana de exterminare, persecuțiile continue și șicanele ne mai pomenite la cari au fost și sunt expuse și azi *scoalele noastre profesionale românești*, sunt cu mult mai bine cunoscute, decât ca să fie necesar a le mai înșira. Datorința statului ar fi, nu ca să împedece, ci din contră să sprijinească din toate puterile toate instituțiunile culturale din patrie, fără deosebire de limbă și de lege. Și pe acest teren noi îndurăm mari și multe neîndreptățiri vădite, căci pe când maghiarii susțin toate instituțiunile lor culturale din budgetul statului, iar conlocuitorilor Sași nu numai că li să lasă dezvoltarea liberă, ci sunt împărtașiți din visteria statului cu ajutoare de sute de mii, — *nouă românilor ni se închid școlile cu sutele*.

Nu stăm mai bine nici pe terenul *bisericesc*, unde iarăș trebuie să ne luptăm cu dușmănia și răutatea guvernelor maghiare. Congrua preoțească au degradat-o la mijloc de terorism și corupție, cu efecte demoralizatoare.

Românii totdeauna au fost tratați ca cetățeni de a doua mână, punându-li-se cele mai teroristice pedeci validității lor politice. Dovezi eclariante sunt alegerile de deputați și cele comitatenze.

Legea despre dreptul de vot și împărțirea cercurilor electorale este așa ticluită ca românii să rămână prescurtați, astfel, că

noi românii am ajuns în situațiune mai rea, ca înainte.

Și totuși opoziția și ziaristica maghiară șovină are cutezanța și cinismul să afirmeze, că românii ar fi favorizați. Într'adevăr să fac ridiculi.

În ordinațiunea ministerială referitoare la depunerea examenului din cetit și scris, pentru câștigarea dreptului de vot, să zice că:

Examenul de scris și cetit să poată face, afară de limba maghiară, și în alta limbă, dacă doi membrii (din cei trei) ai comisiunii examinătoare cunosc limba aceea. Iată dar o nouă pedecă, o nouă restricțiune a câștigării dreptului de vot prin cunoștința cetitului și a scrisului, căci comisiunea examinătoare, numită după plac, n'are decât să zică, că nu cunoaște altă limbă afară de cea maghiară. Și în contra acestui abuz nu este nici un remediu.

Cauza, motivul »patriotic« al neîncredințării românilor pe toate terenele vieții de stat ar fi, că nu au încredere în patriotismul nostru.

Dar dl. or, — zice vorbitorul — de când ați venit aici la noi, de sute de ani, de când trăim la olaltă, nici în trecutul istoric, nici în timpul de azi, nici odată nu ați putut descoperi nici odată nici un singur român trădător sau vânzător de patrie. Românii nici când nu au fost dușmani patriei și nici nu s'au aliat cu aceia.

Dincontră Ungurii au fost aceia, cari au chemat în țară pe nemți, pe poloni, pe turci și pe tătari, pustiind alături cu ei țara și omorând locuitorii ei. Chiar și Mihai Viteazul a avut în armata lui pe toți Săcuii. »Nepatriotismul«(?) românilor este o gogorită inventată și susținută de rămășițele scăpătate ale aristocrației și nobilimei maghiare, — care după ce și-au cheltuit totul, au năpădit asupra funcțiilor grase și dând pe patrioții teribili, singuri mântuitori de patrie, sunt ținuți din visteria țării, din banii noștri, — căci le place să fie »domni« și să cheltuiască nebunește, dar — să nu lucre nimic. Cu deosebire Ardealul e plin de astfel de »patrioți«. Toate păcatele, toate abuzurile, toate ticăloșiile le învâluie în mantaua patriotizmului gheșeftăresc. Ura nobilimei maghiare și a funcționarilor unguri față de români este deci pentru aceia chestie de trai ușor pe bani publici și o boală sufletească, o patimă urâtă, provenită de spiritul șovinist și intolerant, introdus în întreg învățământul din școalele maghiare de toate categoriile.

Dela 1868 încoace singur ministru președinte Tisza a avut curajul unic, de a lua chestia de naționalitate în mâinile sale și înfruntând valurile spurcate și turbate ale șovinismului încarnat să facă încercarea a da o soluțiune mulțămitoare acestei chestiuni, împăciind naționalitățile.

Împăcarea ar fi fost foarte ușor de ajuns, dacă Tisza ar fi declarat pur și simplu, că *execută în toată întregimea sa legea de naționalități* (44 din 1868) și aceasta o și pune în lucrare, ceiace n-ar fi întâmpinat cine știe ce greutăți de neînșins.

Promisiunile, așa numite »concesiuni« făcute de Tisza Românilor și celorlalte naționalități sunt atât de neînșinate și de nesigure încât partidul național român, fără o sinucidere politică națională, nu le putea accepta.

Recunoașterea existenței și dreptului

de existență e al partidului național român ca atare, nu-l pot conșidera de cine știe ce mare »favor« făcut românilor din partea ministrului președinte, din simplul motiv, că partidul național român totdeauna a existat la români, validându-se totdeauna într-o formă sau alta, chiar și sub nelegala și neconstituțională ordinațiune de obrește a lui Hieronimi.

Că dovadă ad oculos, știți foarte bine, că partidul național din comitatul nostru, nici când nu s'a desușinat, ba din contra tocmai în această sală a comitatului a susținut totdeauna steagul partidului național atât sub pasivitate cât și în era activității.

Din promisiunile făcute de Tisza nu observ, că baremi ceva să se fi adus în îndeplinire.

Încercarea ministrului preș. Tisza de a împăcii naționalitățile, o știm apretui și regretăm, că nu din cauza noastră a eșuat. Nizuința aceasta merită tot sprijinul presupunând că este sinceră și cu intențiuni curate.

Totuși noi românii până acum nu avem motive de a vota încredere.

Împăcarea naționalităților e una dintre cele mai grele și mai importante chestiuni politice în țara noastră, nu numai din punct de vedere al întăririi interne a țării, ci și pentru situația externă de mare putere a monarhiei și în interese mai înalte ale casei domnitoare.

Este deci o datorință patriotică a fiecărui cetățean, a lucra pentru realizarea împăciuirii pe toate terenele.

În situația de azi însă, — regretăm că noi nu avem încă motive de a putea vota moțiunea de încredere propusă de comisia permanentă.

Față de aceasta, vorbitorul Dr. I. Șenchea în numele partidului național român face următoarea propunere:

«Adunarea generală municipală a comitatului Făgăraș aproabă tratativele inițiate de dl primministru Tisza cu partidul național român pentru înfăptuirea împăcării românilor cu maghiarii.

Considerând crearea unei paci trănice de necesară în interesul mai înalt al patriei comune prin asigurarea instituțională a existenței naționale pe seama tuturor neamurilor cari alcătuiesc și susțin de o mie de ani Ungaria.

Adunarea generală îl invită pe dl primministru, să continue și să ducă la îndeplinire în aceste cadre și pe această bază acțiunea de împăcare.

Dupăce însă concesiunile oferite românilor de Dsa nu pot fi conșiderate de satisfăcătoare, comparându-le cu justele postulate și bazatele gravamine ale românilor, cât și a celorlalte națiuni nemaghiare din țară:

Pânăce dl primministru nu va inaugura și nu va executa în aceste cadre o acțiune de pace;

Nu avem motiv de a fi cu încredere față de dl primministru Tisza».

Vorbirea lui Dr. Șenchea a fost acoperită de lungi aplauze din partea românilor.

A luat apoi cuvântul Dr. Octavian Vusu, care pe baza hotărârei clubului, în limba ungurească a desfășurat situația politică de azi a românilor și fazele tratativelor de împăcare cu Tisza.

Declară, că împrejurarea că vorbește azi ungurește, pentru ca să fie înțeles și de unguri, cari nu posed limba română, nu are să servească de precedent.

Recunoaște meritele primministru-lui Tisza, pentru inițierea tratativelor de împăcare, însă Tisza a făcut numai lucrul de jumătate.

Arată cu date concrete nedreptățiunea ce s'a făcut naționalităților cu legea nouă despre dreptul de alegători.

Să alătură la propunerea făcută de Dr. Șenchea.

Vorbeste apoi preotul Nicolae Aron din Galați, care deși află cuvinte de laudă la adresa lui Tisza pentru inițierea împăciuirii, — primește propunerea lui Dr. Șenchea.

Vorbitorilor români să încearcă a le răspunde preotul reformat Balla Károly, însă fără nici un succes. Vorbirea lui culminează în afirmațiunea »Istorică« că la venirea lor, în părțile acestea, după Darwin, au locuit maimuțe».

»Strămoșul comun«, (!) întrerupe Dr. Șenchea, provocând o ilaritate generală. Români nici n'au aflat de lipsă a mai reflecta, neavând la ce.

Punându-să la vot, propunerea comisiunii a întrunit majoritatea oficioasă.

Lupta voinicască a românilor a impus tuturor streinilor și fiecare recunoștea că a decurs pe un nivel înalt; tot deodată cu amărăciune recunoștea superioritatea românilor.

Rap.

Acum să vede folosul cărții.

«Ai carte, ai parte»,
vorbă românească.

De multe ori am scris despre folosul nespuse de mare ce-l avem pe urma cunoștinții de carte. În nenumărate rânduri am îndemnat pe oameni să învețe a scrie și-a ceti, pentru că scrisul și cetitul te ajută foarte mult în viață, fie că scrișorile, ce le trimiți sau le primești din America și le cetești sau scrii tu însuși, fie că mai afli vreo veste din lumea largă de prin vre-o gazetă românească. Am scris mult, dar cine știe fi-vor mulți de aceea, cari gândindu-se mai adânc asupra scrisului nostru să se fi pus pe lucru.

Iată, acum ni se dă prilejul să vedem negru pe alb, câți s'au străduit să urmeze povețele noastre. Alegerile, cari se vor face, poate în anul 1915 sunt cele mai grăitoare îndemnuri la învățarea scrisului și cetitului.

Adevărat, că prin noua lege de votare se țintește la slăbirea rândurilor noastre luptătoare pentru că s'a băgât seamă, că Românii numai pe lângă mare greutate să poată ajunge la câștigarea atestatelor școlare sau de la comisiunea examinătoare, cu toate

acestea dacă ne vom pune toate puterile, vom ieși biruitori.

Spre ajungerea țintei acesteia trebuie să ne punem și noi pe lucru. Și mai întâi trebuie să ținem seama de cerințele croite de noua lege pentru cel ce vrea să-și câștige dreptul de alegător.

În acestea cea mai de căpetenie e câștigarea atestatului fie dela școală, fie dela comisiunea examinătoare, unde sunt 3 bărbați, cari ascultă pe oamenii în ale scrisului și cetitului pe românește.

Dela școală e greu de căpătat, fiindcă n'am prea grijit cărțile, în care a fost scris sporul, ce l-au făcut în decursul unui an de zile. Și mai ales pe protocoalele vechi n'am pus nici un preț, ci mai bine le-am ars, sau stricat, ori altceva le-am făcut. Așa că puține protocoale vom avea de pe anii, cari ni se cer atestatele.

E vorba, că numai acela poate fi alegător, care a împlinit vârsta de 30 de ani, așa dară nouă ne-ar trebui atestate de pela anii 1900—1901 îndărăpt, dar cine știe, ce se va fi ales din protocoalele acelor ani, cari sunt foarte departe de noi, mai vartos dacă ne gândim la puțina noastră pricepere din trecut. De aceea puțina nădejde avem în atestatele școlare fie de pe a patra, fie de pe a șasea clasă elementară, după-ce la noi școala a fost tare neglijată în trecut.

În urmare tot razimul și toată reușita alegerilor noastre stă în câștigarea atestatelor dela comisiunea examinătoare, cari se câștigă în chipul următor.

Cel ce a împlinit 28 de ani și plătește 20 coroane dare, scrie la solgăbirăul, că în ziua de 15 Maiu st. n. anul 1914, vrea să facă examenul din scris și cetit.

Rugarea o scrie românește. Pe o rugare se pot înscrie mai mulți inși. În ea trebuie se se pună fiecare cu numele de botez, de familie, anul, luna și ziua în care s'a născut. Satul nu trebuie.

Rugările acestea trebuie trimise la solgăbirăul până cel mult în 13 Mai st. nou 1914. În ziua de 15 st. nou a luni acesteia, cei ce și-au băgat rugări ca să se înfățișeze la solgăbirăul, unde în fața alor trei oameni (comisiunea examinătoare), între cari trebuie să fie și un român, va trebui să cetească cinci rânduri și să scrie 2 rânduri după cum i-se spune, din cartea românească de pe clasa a șasea.

Dacă vor ști scrie și ceti vor căpăta atestate, prin cari își vor câștiga dreptul de alegător.

Ca să nu să ivească ceva neînțelege e bine și trebuie, că din fiecare comună să meargă preotul sau învățătorul cu oamenii, ca așa să meargă lucrurile strună.

Dacă cineva nu plătește dare directă, fără aruncuri, în suma de 20 coroane, atunci n'are ce căuta la examenele acestea.

Cel ce a fost la cătane ceva mai mare, precum: căprar, filer (sergent), strajameșter (sergent-major), și capătă atestat despre aceea că știe scrie și ceti, unul că acela are drept de vot și dacă nu plătește nici o dare.

Să ne punem deci pe lucru și să ne înșirăm câți mai mulți la examenele din 15 Maiu nou ca așa să arătăm lumii, că suntem un popor deștept și iubitor de carte, care cu arma culturii vrea să-și câștige drepturile, ce i-se cuvin.

Excursiunea Societății naționaliste „Carpații” la Câmpulung.

Cu prilejul aniversării memorabilei zile de 3 (16) Maiu 1848, societatea naționalistă „Carpații” aranjează ca de obicei și anul acesta o excursiune la locurile sfinte din Câmpulung, unde la 1290 marele voevod Negru-Vodă a descălecat din Făgăraș pe pământul României libere.

Vă rugăm cu dragoste, de a lua parte împreună cu toți prietenii și cunoscuții D-voastră la serbarea acestei mari și însemnate zile.

Pentru toți participanții la această excursiune Ministerul Lucrărilor Publice a acordat o reducere de 75% din orice loc din țară până la Câmpulung și înapoi în schimbul unei cărți de legitimație, care se poate procura la d-l Nicolae Lupan Calea Victoriei 24, precum și înainte de plecare la gară, cu prețul de 2 lei.

Partea mai mare a excursioniștilor va pleca din București Sâmbătă 3 (16) Maiu la orele 2.05 p. m., sosirea la Câmpulung la orele 6.25 și la 6.05 și sosirea la 10.05. Cei cari vor fi împiedecați de a pleca Sâmbătă 3 Maiu, pot amâna pe Duminică 4 Maiu, plecarea la orele 7.12 dim. sosirea la 12.12, unde vor fi primiți de excursioniști precum și de toți ce are Câmpulungul mai distins în frunte cu autoritățile locale.

Sâmbătă seara va fi întrunirea de cunoștință. Duminică la orele 10 a. m. se va celebra un Tedeum în amintirea celor căzuți în revoluția lui Horea 1784 și revoluția lui Avram Iancu 1848. După Tedeum va fi primirea la gară a noilor sosiți de unde în corpore vor pleca în frunte cu muzica militară la o agapă oferită de orașul Câmpulung la școala normală.

La orele 3 p. m. se va ține o conferință tot în sala școlii normale din par-

Pildele Mântuitorului Christos.

(Urmare).

Deci, celce iubește mai mult binele aproapelui său, decât liniștea sa, decât banii săi, decât bunătățile sale și decât viața sa, și cel ce arată aceasta cu lucrul la acei oameni, cari sunt cei mai de aproape ai săi și au trebuință de ajutorul său, — chiar de n'ar fi rudenie de aproape a sa — unul ca acesta chiar are dragostea cea adevărată a aproapelui. În această povestire, Domnul mai învață foarte arătat și simțit cât de frumos lucru este dragostea cea adevărată către aproapele. Întrebați-vă, iubiiții mei credincioși, tineri și bătrâni, pe voi înșivă: pe cine respectați și iubiți mai mult: pe preotul care avea cin și treaptă vrednică de respectat, pe levitul care era din acelaș neam al preoției, ori pe milostivul Samarinean? Fără îndoială că vine în minte dreptul răspuns la aceasta. Deci, adevărata dragoste către aproapele face și pre cel de altă lege mai respectat și mai vrednic de iubit decât

pe preotul și levitul care n'avură nici o milă în sine. Aceasta ne o spune nouă și inima noastră. Iisus ne spune tot în acelaș chip. Cât ar dori Domnul nostru Iisus Christos să avem ca o pildă a milostivirii noastre, milostivirea acestui Samarinean de alt neam și credință! Să fim miloși dar că acest Samarinean și recunoscători ca Samarineanul din cei zece leproși! *Mergeți deci și voi, și faceți asemenea!*

Pilda împăratului milos și a slugei nemilostive.

Asemănatu-s'a împărăția ceriurilor o mului împăraț, care a vrut să ia seama slugilor sale. Și începând el a lua seama (a ceré socoteală), au adus la dânsul pe un datornic cu zece mii de talanți. Dar neavând acela să-i plătească, a poruncit Domnul lui să-l vândă pre el și pe muiera lui și pe copii și toate câte avea, și să plătească. Deci când sluga aceea, se închina lui zicând: „Doamne, mai îngăduiește-mă pe mine, și-ți voi plăti ție tot”. Și milostivindu-se Domnul slugei aceleia, l-a slobozit pe dânsul, și i-a iertat lui și datoria.

Iar ieșind sluga aceea, a aflat pe unul din tovarășii săi, care era dator lui cu o sută de dinari și apucându-l pe el îl sugruma zicând: „Plătește-mi ce-mi ești dator”.

Deci căzând tovarășul acela la picioarele lui, îl rugă pe dânsul zicând: „Mai îngăduiește-mă și-ți voi plăti tot”. Iar el n'a vrut, ci ducându-l, l-a băgat în temniță până când va plăti datoria. Iar tovarășii lui văzând cele ce s'a făcut, s'au întristat foarte, venind au spus Domnului lor toate cele ce s'au făcut. Atunci chematu-l-a pre el Domnul lui, și i-a zis lui: „Slugă vicleană, toată datoria aceea ți-am iertat ție pentru-că m'ai rugat; dar ție nu ți-se cădea să-ți fie milă de soțul tău, precum și mie mi-a fost milă de tine?”

Și mâniindu-se Domnul lui l-a dat pe el muncitorilor, până ce va plăti toată datoria lui. Și a terminat a-nul Christos această pildă cu cuvintele: „Așa și tatăl meu cel ceresc va face vouă, de nu veți ierta fiecare fratelui vostru, din inimile voastre, greșalele lor (Mat. XVIII, 23—35)

Cetind cu băgare de seamă această frumoasă pildă, vom vedea cât de mare era datoria pe care împăratul a iertat-o slugei, și cât de mică era aceea pe care nemiloasa slugă n'a vrut s'o ierte tovarășului său. Deși sluga aceea n'ar fi putut plăti în toată viața sa această grea datorie, însă împăratul fiind milos din fire, i-a iertat-o fiind rugat.

Albina.

(Va urma).

tea societății și a secțiunii Ligei Culturale din Câmpulung. Cu această ocazie elevii școlii vor da concursul cu declamațiuni și cor. După conferință vizitarea orașului, iar seara întrunire socială.

Luni 5 (18) Maiu excursiuni în împrejurimile Câmpulungului. (Nămăești, Dragoslabele, Rucăr, Dâmbovicioara etc.)

Primul tren de întoarcere va fi Duminică 4 (17) Maiu, orele 5 și jum. p. m.

Cu dragoste frățească

COMITETUL ARANJATOR.

SOLIA ÎNVIERII.

Am primit la redacție o frumoasă broșură cu titlul de mai sus, pe care părintele Dr. Elie Dăianu, protopopul Clujului, cu ocazia sf. sărbători ale Învierii, a trimis-o preoților din tractul său, spre a o ceti în biserică credincioșilor lor.

Fiind tare frumoase sfaturile și îndemnurile date de părintele Dăianu în cele următoare dăm loc cu plăcere conținutul broșurei în întregime:

Hristos a înviat!

„Veniți, cu rodul viței celei nouă, al Dzeeței veselii, în ziua cea vestită a învierii, cu împărăția lui Hristos, să ne împreună-m*. (Cântare bis. în ziua de Paști).

În aceasta luminată și sfântă zi, parecă mai mult ca ori când ni-se luminează mintea, și sufletul, și toată ființa — lubiților creștini și frați! — și mai puternic decât ori și când simțim, simțim cu adevărat, cum ne stăpânește credința lui Hristos, al cărei întreg cuprins vrem să-l rostim și să-l mărturisim în aceste două cuvinte, cu care ne salutăm unii ve alții, zicând: *Hristos a înviat!*

Precum faptul învierii cuprinde culmea puterii Dzeirei lui Isus Hristos, în viața sa

pământească, astfel și noi, în vestirea și mărturisirea învierii, ce o săvârșim în cuvintele creștinești salutări a zilelor acestora, ajungem la culmea mărturisirii credinței noastre și un fel de mândrie fericită, un fel de fericire mândră, umple inimile noastre, când zicem unul cătră altul, în totdeauna și pretutindenea: Hristos a înviat!

Da! Pentru că în starea aceea sufletească simțim cu toții, că prăznuim o isbândă a Domnului Hristos asupra Dușmanilor săi de moarte; prăznuim învingerea lui cea mai strălucită asupra celor ce l-au prigonitorit, l-au batjocorit, l-au chinuit, l-au răstignit și l-au omorât pe El. Noi toți cari ne mărturisim creștini, ne simțim părtași la aceasta biruință a Domnului, și ne crește sufletul de mândrie, ni se umple inima de bucurie, când ne putem zice unul altuia: *Hristos a înviat! Cu adevărat a înviat!*

Aceasta simțire de obște a creștinătății resună astăzi din toate cântările sfintei noastre biserici, cântări cari se întrec în lauda și preamărirea mântuitoarei învierii.

„Ziua învierii! să ne luminăm popoare!” — cântă sfânta biserică, și noi toți cu ea — „Să ne curățim simțirile și să vedem pe Hristos strălucind...! Să mănecăm cu mănecare de noapte și în loc de mir, cântare să aducem Stăpânului, și să vedem pe Hristos, soarele Dreptății, — tuturor viață răsărind!”

Și după cugetul acesta, care ne stăpânește pe toți, — este preaperită și sărbătoarea aceasta a sfintelor Paști, în aceleași cântări. „Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa”.

„Aceasta numită și sfântă zi, una a Sâmbetelor, Împărăteasă și Doamnă, al praznicelor praznic și sărbătoare este sărbătorilor...”

Și așa și este; asta cu toții o mărturisim și o simțim.

O mărturisim prin sufletul nostru mai creștinesc, mai blând, mai sărbătoresc ca ori și când. O mărturisim prin întreagă în-

fătoșarea noastră, cea din afară și cea din lăuntru.

Dar o și simțim, Simțim cu toții, că azi credința ne este mai vie, iubirea ne este mai caldă, nădejdea ne este mai tare.

Ne simțim mai buni și vrem să fim mai buni; o veselie necunoscută, senină, dulce, curată, luminată, ne cuprinde întreaga ființă.

La aceasta dumnezească simțire ce se trezește în sufletul nostru lucră mai multe împrejurări, sau mai bine zis: D-zeu ni-o pregătește în mai multe chipuri.

(Va urma).

NOUTAȚI.

— **Atragem de nou atenția preoțimei și învățătorimei noastre**, ca să îndemne pe cei îndreptățiți a se însinua la esamenele de cetit și scris, pentru câștigarea dreptului de vot. Insinuarea se face în scris sau verbal la protopretorul cercual.

Din partea noastră încă îndemnăm poporul, ca să se prezenteze câți mai mulți la acest examen, pentru care nu trebuie să plătească nimic.

— **Intâlnirea Țarului cu regele Carol.** „Adevărului” i se comunică printr'o scrisoare din Chișineu, că autoritățile de acolo fac mari pregătiri în vederea vizitei pe care o va face țarul în acel oraș în ziua de 16 Maiu v. În cercurile oficiale din Chișineu se crede, că regele Carol al României se va întâlni în aceea zi cu Țarul Rusiei în acest oraș.

— **„Se face ziua”** piesa d-lui Z. Bărsan, se va reprezenta în 1 Mai v. la Teatrul Modern din București, cu artiștii Teatrului Național cari aveau s'o joace la acest teatru.

„Se face ziua” se va juca zilele acestea și în provincie, putând fi astfel admirată de toate orașele țării. De câtva timp o trupă bine alcătuită din artiști conștiențioși face cu stăruință repetițiile, sub directia supraveghiere a autorului.

Fata cu 5 pețitori și servitorul.

piesă teatrală-dramatică populară în 3 acte.

(12) (Urmare)

SCENA IV.

(Elenuța, George și Nicolae).

George și Nicolae. Bună ziua Elenuță! Elenuța. Bună ziua, da cum de-ați ră-tăcit pe la noi?

George. (în parte) Asta-i în loc de: poftiți ședeți (cătră ea). Da, ia am venit până la badea Ion să-i spunem ceva vorbă.

Nicolae. Doară ești supărată pe noi Elenuță?

Elenuța. Ba, nu sunt supărată, numa știți voi, glumesc.

George. Da, da, știm și noi ce-i gluma.

Nicolae. Da unde-i badea Ion, Elenuță.

Elenuța. Da s'au dus de acasă.

George. Ș'apoi chiar acum!

Elenuța. Poftiți de ședeți!

Amândoi. Mulțămim (șed).

Nicolae. Nu aveți apă aici Elenuță?

Elenuța. Ba avem stai puțin că aduc din culină (iese).

George. Oare ce să fie cu Elenuța măi Nicolae, par'că nu-i ca mai 'nainte, trebuie c'o dat de ceva.

Nicolae. Da se poate să fi dat de ceva, însă nu putem zice nimic, ea poate că-i chiar și logodită acum.

George. Las că o întreb (Elenuța intră cu apa).

Elenuța. (Dă apa lui Nicolae) Ce zici că mă vei întreba George?

George. Da nimica toată, fără dacă mi-ai spune adevărat, nu zic că doar nu te-aș întreba ceva.

Nicolae. Mulțumesc de apă, Elenuță!

Elenuța: Să-ți fie spre sănătate (cătră George). Da, îți spun adevărat.

George. Spune-mi dacă ești logodită?

Elenuța. Ba, eu nu-s logodită.

Nicolae. Spui adevărul, Elenuța?

Elenuța. Da, spun numai ceia... (un poștaș intră, aduce o epistolă o dă Elenuței și apoi iese).

Elenuța. Oare ce carte să fie și de unde să ne fi venit?

George. Dă-o să o cetesc!

Elenuța. Da, cetește-o, că o vei și mai bine ca mine. (George cetește).

Bade Ioane!!

Mai întâi viu a vă încunoștința, că eu nu pot să iau pe Elenuța de nevastă, nu doar că nu îmi place, făr' am auzit că ceialți pretini ai mei voiesc să-mi stee în ca-

le, eu dar, pentru o fată nu-mi doresc sfârșitul vieții, căci îmi capăt eu alta oricând și apoi măcar voi ști că eu nu am oameni răi.

Totodată, vă rog iertați pentru neplăcerile ce vi le voi fi făcut, cași de aci înainte să fim tot oameni de omenie la olaltă. Lui Teodor încă i-am scris. Vă rog, când se mărită Elenuța, să mă invitați și pe mine, ca să iau și eu parte la nuntă.

Vă doresc multă sănătate,

Florea Țăjană.

(se uită unul la altul, nerăspunzând nimic).

Nicolae. Așa-i Elenuța că ești logodită.

Elenuța. (cu gura de jumătate). Ba, nu sunt logodită, numai nu știu ce a vorbit Florea cu Tata despre mine, ca să-i fiu lui nevastă, da eu zău nu voi fi.

George. C'am aflu Elenuță cum au fost lucrul. (cătră Nicolae) Fi bun Nicolae dute până la noi acasă și adu-mi cartea ceea cu care ai umblat tu aseară, că eu am tot căutat'o dar nu am găsit'o nicăiri.

Elenuța. Doară e cartea de cântări?

George. Ba e carte de rugăciuni.

Nicolae. Aicea te găsec?

George. Da, aicea numai te grăbește cât vei putea.

(Va urma).

— **Vești rele.** După zăpada ce a căzut pe munții Carpați, Sâmbătă în 2 Mai a urmat a doua zi o zi frumoasă, însă noaptea a fost tare friguroasă, așa că a căzut brumă, care a făcut stricăciuni mari mai ales pomilor și viilor.

Știrile ce sosesc din diferite părți ale stării sunt foarte triste. În vre-o 22 comitate au făcut pagube cu mult mai mari ca în comitatul Făgărașului.

Dupăce în anul trecut nu am avut poame mai deloc, în anul acesta pomii erau tare înfloriți și promiteau o recoltă bună, a trebuit să mai vie și bruma pe capul bieților economi și să le taie nădejdea de câștig ce și-o puse în vinderea poamelor.

— **Trei ani — pentru omor.** George Lupu, fiu de 21 ani din Porumbacul de sus, a omorât prin luna Martie pe locuitorul de acolo Irimie Silca. Pertractarea s'a ținut în 1 și 2 Mai înaintea curții cu jurați la tribunalul din Brașov. — S'au ascultat o mulțime de martori. — Curtea cu jurați a adus sentința declarând pe George Lupu de vinovat pentru omor, pe care l'a comis fiind agitat de cearta avută mai înainte în cărciumă cu nefericitul Irimie Silca și din bețură. — Pe baza verdictului juraților Tribunalul l'a condamnat la 3 ani temniță grea.

— **Incendiu pe mare.** Vaporul englez „Columbia” care plecase din New-York, a fost cuprins de flăcări în mijlocul mării. Când primele vase au sosit în ajutorul vaporului cuprins de flăcări, „Columbia” era aproape complet distrus de foc. Pe o barcă de salvare își așteptau mântuirea 13 matrozi, cari timp de 48 ore pribegiseră purtați de valuri; despre soarta celorlalți marinari de pe vas nu se știe încă nimic. Cei salvați povestesc, că pe o altă luntre de salvare părăsind vaporul aprins, alți 19 matrozi sub comanda a 2 ofițeri. Vaporul „Cunard” caută acum această barcă.

x **Balsamul farmacistului A. Thierry și Alifia centifolia** de zeci de ani e folosit ca mijloc de casă, care ereditază permanent nou și nou străbate radical, deci s'au ivit dese mistificări stricăcioase, balsamuri, esenții și fluide imitate aduse în circulație. Cu imitațiuni de acestea publicul cumpărător numai odată se înșală, și iară se întorc la adevăratul preparat, vechiu și probat. Să fim atenți la marca Călugărița. Atragem atenția publicului asupra balsamului A. Thierry și alifiei centifolia.

Mistificarea unui adevăr istoric.

II.

La Nr. 15 al foaiei «Olteanul», deși nu ar voi, totuși se «dimitte» dl Iacob Popa vicariu foraneu al Făgărașului, precum se exprimă, a da un răspuns, la cele scrise de mine — despre aceia că nu biserica unită, ci biserica ortodoxă este biserica strămoșască din care a fost ruptă uniții la anul 1700 d. Christos. Erupțiunile dânsului și picanteriile, de expresiuni alese, ca: ignorant etc., nu le pot considera de răspuns la cele scrise de mine. Eu am susținut un adevăr istoric, iar dânsul în loc de răspuns, umblă după poteoave de cai morți, pe la Troia, prin Latiu și Roma, și mi ascrie, că am o ură adevărat grecească, asupra bisericii greco-catolice.

Dar eu nu pot urî, nici iubi — ceiace nu există — și o biserică gr.-cat. precum și-o închipuiește dl vicariu foraneu gr.-cat., eu nu aflu în creștinism.

Este o confesiune mică gr.-cat. a poporului român rupt la a. 1700, — desbinat din masa cea mare a poporului român cuprins în biserica răsăritului — și astăzi astărnă între apus și răsărit, ca sicriul lui Mohamed, între cer și pământ — neaparținând după ființa sa, nici ortodoxismului, nici catolicismului. Aceasta este confesiunea gr. catolică compusă din românii așa numiți uniți sau noi din a. 1700 — a căror cooperatori, că așa se numesc preoții lor, în timpul mai nou — fără știrea bietului popor — stăruiesc tot mai mult în tendința de înstreinare — dela masa cea mare a bisericii ortodoxe românești de 12 milioane, — și înclinare tot mai tare către catolicismul cel mare, care i va și copleși și înghiți pe toți în biserica cosmopolită — precum ne-a înghițit întreaga nobilime a poporului român. Aceasta a și fost tendința dela început, a urzitorilor acestei desbinări sau rupturi din biserica mare români ortodoxă — și astăzi se continuă cu stăruință — dovadă Haidudorogul. Vîno, Domnule vicariu foraneu dela Troia, Latiu și Roma și vezi aci acasă în tractul Dtale și ne arată pentruce lipsește cuvântul «român» din inscripția de pe școalele gr.-catolice? Să cauți cu lampa lui Diogene, nu vei afla acest cuvânt frumos pe nici o școală «unită»! Și este semnificativ — că cooperatorii și parochii și marii misionari celibuși ai acestei confesiuni — nu-și bat capul cu aceste semne văzute, cari sunt necesare a arăta streinilor trecători, că în aceia școală sunt copii părinților români din țara aceasta și nu a gr.-catolicilor.

În inscripția școalelor noastre nu lipsește cuvântul «român» ca să se știe, că sunt copii români în aceste școale, că legea noastră este românească, apropiata etnității noastre, neamestecată cu străinisme. Priviți șematismul bisericii ortodoxe, că nu sunt nume streine în clerul nostru. Streinismele le-am aflat și sunt luate din șematismul clerului gr. cat., unit, și numai la persoane bisericesti le-am arătat. Când ar trebui să arăt numele streine și la mirenii gr.-cat. ar trebui să scriu un protocol.

Și zice dl vicariu, în iezuitismul său, că predicatul *de Vist* este unguresc — dar să se știe că eu l'am folosit intenționat acest predicat, ca să arăt prin el statornicia neamului meu în credința ortodoxă română, că deși din sorginte nobil, tot și-a păstrat legea strămoșască ortodoxă în curățenia ei până astăzi și nu s'a uniat. Acest predicat l'au câștigat strămoșii mei din vechime, atunci când polimă de uniat nu era.

Mă surprinde mult, îndrăzneala ce o are dl vicariu — când prin sofistăriile iezuitice — trece mai departe și nu răspunde de biserica strămoșască nimic — și nu spune că este biserica română ortodoxă — și cearcă a arată însemnătatea misiunilor populare.

Dar sunt sigur că și aici ascunde adevărul. Nu necesitățile sufletești e scopul misiunilor populare ci vânarea de proseliți din biserica ortodoxă, atât de răbdurie — precum voi arată cu documente valabile.

Proselitismul, această tendință păcătoasă, a mișcat pe vicariul Făgărașului a reclama misionari — puteri nouă de lucru — ca să potențeze activitatea proselitistică — această dihonie ascunsă — și să se întărească în confesiune gr.-catolice, ceea ce de

decenii, pe căi neiertate și nelegale a prins în matricula gr.-cat. dintre ortodocșii români făgărășeni — botezați din necesitate la cooperatorul și vicariul gr.-cat. și cari sunt de prezent peste 130, precum voi arată cu matricula.

S'au doară dânsul — care are și capelan „ejusdem farinae” — este așa de sărac sufletește și așa păstor slab și mărginit în cele pastorale încât nu este în stare a-și întări, în cele spirituale, mica turmă ce are, compusă în mare parte și de neorusticii făgărășeni? Sau doară misionarii requirați sunt superiori în rang sau sfințenie? Și dacă sunt, pentruce nu-și caută teren de activitate misionară între sălbaticii Asiei și Africei — unde să se jertfească pto lățirea creștinismului? nu în Făgăraș, unde conjură în mărturisire pe soția epitropului gr. or. Ana Ciocanelea, ca să nu mai calce peste pragul bisericii gr.-orientale, că e pacat de moarte. Deci să vede dihoniamisiunilor iezuitice, de a face proseliți dintre fii pacinici ai bisericii române ortodoxe. Căci iată ce zice o parochiană gr.-cat. din Făgăraș, în fața martorilor, către Preaven. Conzistor archidieceșau, cum arată că fiul ei e gr.-or. precum arată și matricula civilă. Pentruce l'a pus în matricula gr. cat. pe copilul ei *George Mândrean*, zice biata femeie gr.-catolică: «*Acest abuz trece toate marginile bunecuvînte*». Dar las să urmeze actul:

Preaven. Conzistoriu archidieceșan în Sibiu.

Subsemnata am un copil cu numele *George Mândrean*, la meșteșug — și având lipsă de un atestat de botez — am scos atestat dela matricula civilă în care este copilul gr.-oriental, scris de tatăl copilului. Dar mi se cere atestat de botez dela biserică, — și copilul fiind cam bolnav, l'am botezat din mare lipsă la preotul unit fiind mai aproape. Preotul unit nu l'a dat la matricula bisericii gr. orientale, ci l'a pus în matricula unită gr. cat., fără nici un drept — ca gr. cat. Aci sunt două atestate A și B a copilului meu *George*, unul pe baza subscriserii tatălui său la matricula civilă gr. oriental, — altul făcut de parochul unit gr. cat. — deci cel gr.-cat. este neadevărat și eu ca mamă am spus aceasta d-lui vicariu, — dar nici că m-a luat în seamă — și chiar fără voia părinților și fără nici o lege îmi ține copilul în matriculă ca gr. cat. și nici batăr în Observare nu voiește a scrie adevărul spus de părinți că e gr. or.

Mă rog de Preaven. Conzistoriu să intervină la Blaj, ca să silească pe dl vicariu a îndrepta aceasta matriculă — făcută predate neadevărate ca la caz contrar voi arăta lucrul la judecătorie.

Făgăraș, 21 Dec. 1913.

Maria G. Mândreanu născ. Brânzea.

Bucur Buzdugan } martori.
Gherasim Brânzea }

Acest document nu are lipsă de comentariu și se vede indeajuns nisuița păcătoasă de a subsepa parochia ortodoxă — dar iată și a l'a dovadă, în care se exprimă parochianul indignat pe parochul gr. cat., pentru această purtare abuzivă și necorectă și chiar necreștină — când zice: «*Acest abuz trece toate marginile bunei cuvînte, ce comite oficiul parochial gr.-cat. din Făgăraș cu copii gr.-orientali, ce-i botează din necesitate — când lipsește preotul nostru*». Dar iată documentul:

Preaven. Conzistoriu din Sibiu.

Pre copilul meu George îl aflu în matricula gr. cat. indus fără nici un drept. În matricula civilă l-am pus gr. oriental precum și este — dar preotul unit care a botezat copilul din necesitate — la adus în matricula unită ca gr. cat. fără nici un drept — ca să fie uitat la greco catolici — precum sunt mulți așa înainte de matricula civilă și nu se pot controla.

Acest abuz trece toate marginile buneii cuiințe, ce se face și s'a făcut la oficiul parochial gr. cat. din Făgăraș, cu botezații gr.- orientali.

Mă rog a dispune prin Veneratul Conzistoriu din Blaj, ca copilul meu să fie dat matriculei bisericei orientale române din Făgăraș — căci la caz contrar voi arăta lucrul acesta de abuz și de proselitism la judecătorie.

Făgăraș, 21 Dec 1913.

George Ciocănelea
epitr. bis. gr.-or.

Bucur Buzdugan } martori.
Gherasim Brânzea }

Dar iată și al III lea document:

Adeverință.

Subsemnatul, după ce am aflat, că fără știrea mea, mi-a botezat copilul meu, Ștefan, la biserica gr. cat., m'am dus în persoană și am cerut țidula de botez dela dl Vicariu, ca să o duc la matricula bisericei gr. orientale, la care biserică aparțin. Dar dl vicar a răspuns, că: *poate sta și acolo*. Copilul e născut în 30 Ian. 1912.

I-am spus că copilul e și în matricula civilă gr. oriental, dar tot nu a voit să îmi dea țidula zicând din nou: *că e bine unde este*. Văzând eu lucru acesta, am rugat pe dl protopop N. Borzea, ca preot al meu, să binevoiască a cere din oficiu copilul meu, al scoate din matricula gr. cat. și al pune în matricula bisericei noastre gr. orientale din Făgăraș, pentru că neam de neamul meu este gr. ort. și de această biserică ne-am ținut totdeauna.

Aceasta adeverință o dau pe jurământ.

Făgăraș, în 16/VI. 1913.

Ioan Comăndr.

Încă o adeverință:

Adeverință.

Subsemnatul prezentându-mă în cancelăria oficiului parochial gr. cat. din loc în fața dlui vicar Iacob Popa și a capelanului Nicolae Popp, trimis de domnul protopop Nicolae Borzea, am cerut estras de botez pentru botezatul Ștefan al lui Ion Comăndr născut în 30 Ianuarie 1912 și care după tată și după matricula civilă e gr. ort. Domnul vicar a zis că fără taxa de 2 cor. și timbru nu'l dă. Eu am pus pe masă această taxa și am cerut din nou acest extras. Atunci dl vicar a răspuns, că să'l ceară domnul protopop acest extras expres în scris. Din nou m'am dus cu cererea în scris dela dnul protopop cu cartea de poștă și nici atunci n'a voit să'l dea.

Cazul acesta l'am arătat la Magistrat.

Făgăraș, la 10 Noembrie 1913.

Bucur Buzdugan.
învățător.

Ce reese din toate aceste documente — aceea că parochii gr. cat. din Făgăraș și în trecut și în prezent — cu vicariu cu tot, au nizuința de a face proseliți, pe

cale ascunsă din copii parochienilor ortodoxi făgărașeni. O parochie care număra prin 1863 la 900 suflete o am aflat în 1905 numai cu 560 suflete — și cercetând matricolele — nu cumva a fost o boală, ciurma sau colera trecătoare, am constatat — că nu a fost nici ciurma, nici colera trecătoare, ci o operațiune ascunsă iezuitică durabilă netrecătoare de multe decenii, cari pe neștiute subsapă parochia ortodoxă română și la număr și la avere, precum la pământul lui »G. Boer« și »T. Moldovan« și la fundația »Vișa«.

Iată și numele celor ce după părinți și moși — pe baza matricolei ortodoxe — aparțin bisericei ortodoxe, deși sunt purtați în matricula gr. cat., induși per abuzum — sunt 130 numai cari să știu și vor mai fi destui, pe cari nu i-am aflat până acuma.

Aceștia nici odată nu au trecut la biserice gr. cat. după lege, nici ei, nici părinții lor, precum documentează matricula botezaților, cununaților și morților a bisericei ortodoxe române din Făgăraș.

Câtă incurcătură și neliniște produce această procedură iezuitică a preotului gr. cat., nu-și poate nime închipui! Fiind lipsit de principiul creștinesc: «Ce ție nu-ți place, altuia nu face». Trebuie să fi tot la pază.

Ce urgență vor fi fost — contra bisericei ortodoxe — când lipseă matricula civilă, care să-i dea pe față cu aceste furturi de suflete? Și acum când se vadesc, nu se ascund nu se rușinează de fapta lor.

(Va urma).

Reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur.

La producțiunea din 21 Aprilie 1914 sau încasat cu totul Kor. 400.40. Din aceștia s'au spesat 276 — A rezultat deci un rest de Kor 124.40 care s'a adus la fondul reuniunii.

În suma încasată cu totul de K 400 40 fil. să cuprind și contribuiri benevole dela următorii domni: Maria Dr. Șerban K 10. Alexandru Belle, Frații Rothschild, Dr. Liviu Pandrea, Leopold Thierfeld câte 5 Kor. Dr. Victor v. Steinburg, George Soarea, Jer. Preda câte 3 Kor. Nicolae Clonța, Dr. Moise Grama, Ioan Petrișor V. Recea câte 2 Kor. George Nicoară, notar K 1.80. Nicolae Silaghi K 1. Ioan Hațegan K —.80 Total K 48.60.

Ne ținem și de o deosebită datorință a mulțimi și pe calea aceasta pentru aceste frumoase contribuiri benevole, precum și tuturor participanților și sprijinitorilor acestei producțiuni.

Făgăraș din ședința comitetului reuniunii femeilor române gr. or. ținută la 23 Aprilie 1914.

Maria Dr. Șerban.
prezidentă.

Ana Dr. Motoc
cassieră.

Intrunire agricolă în Ludoșul mare.

(Invitare).

Vestim obștea noastră, că Duminecă, la 10 Maiu n. c., vom ținea în localitățile școlii din frunțașă comună Ludoșul mare o

Intrunire agricolă,

la care se va vorbi despre însemnătea și foloasele stupăritului, despre cultura viilor și despre însemnătea tovarășiilor de tot soiul.

Sunt invitați toți membrii Reuniunii și iubitorii de înaintare ai poporului muncitor. Sibiu, 27 Aprilie 1914.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“:

Pant. Lucaș
prezident.

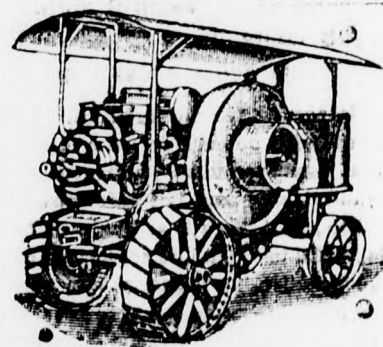
Vic. Todășianu
secretar.

— **Aviz către publicul Român.** Cunosând multe lipsuri ale poporului nostru dela sate, am deschis în Budapesta un **Birou de informații** ca în felul acesta să stau în ajutorul publicului român, în ori care afacere ce să ține de Budapesta.

Dau informații referitor la rugărilor înaintate ministeriului ori Curiei. Urgez rezolvarea lor și rog rezolvare favorabilă. Mijlocesc împrumuturi ieftine pe amortizare și vânzări de moși și păduri. Cine vrea să-și cumpere locomobile, motoară, moară, mașini de imblatit mănate cu locomobil, cu motor, cu cai, ori cu mâna, mașini de sămănat grâu, de cosit grâu, ori iarbă, pentru adunatul fânului, ori despoiarea cucuruzului, pluguri, etc., să-mi scrie mie căci gratuit îi recomand fabrici de unde își poate cumpăra toate acestea plătibile în rate și cu prețuri mai ieftine ca la agenturi jidovești. Scopul meu este ca țaranul Român să-și cumpere marfă bună din mâna primă și cu garanță mare. Că vă feriți de firme cari nu sunt fabrici. Să vă feriți de agenți jidovi cari vă înșală.

Vă recomand o invenție nouă: o morișcă cu 2 petri și sită mănata cu mâna, care macină 100 kg. făină pe zi. Prețul e 320 cor. pe rate.

La dorință trimit gratuit planuri de mori și catalog ilustrat despre toate recviiztele economice. Cu stimă: **L. OLARIU**, Budapest, II., Margit-körút 11.

Cele mai bune și neîntrecute

Motoare de imblatit de sine mergătoare
Motor de zdrobit piatră de sine mergător
Ferestreu și mașini de tăiat lemn de sine mergătoare

Instalațiuni de mori cu motor de benzină, de product de gaz și de ulei brut
Motoare pentru pluguri, cari se pot folosi și la imblatit și la transportat greutate.

Binevoii a vă adresa la firma

KELLNER și SCHANZER
Budapest, Kálmán-utca 3.

Recomand On. public din loc și jur

Mobile complete

pentru odăi de dormit și sufragerie efectuate în atelierul nostru propriu, și se vând cu prețuri ieftine. Se pot vedea în depositul nostru din ulița Honvezilor.

Frații PÉTERFI.

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Piața de bucate din Făgăraș

8 Maiu n. 1914.

Grâu	pro 100 klgr. cor.	26.—
Secară	„ „ „	18.—
Ovăs	„ „ „	12.—
Orz	„ „ „	13.—
Cucuruz vechiu	„ „ „	16.—

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente, și coloniale

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. **DEPOU** de pește sărat și proaspăt zilnic, Brânzeturi și unt fin zilnic proaspet. Prețuri ieftine. Serviciu prompt. — Expedarea să face zilnic și cu poșta. — Rog Onor. public de a mă încredința cu prețurile comode.

George Moșoiu.
comerciant.

LIBRĂRIA**A. A. STANCIULESCU**

Bulevardul Elisabeta Nr. 5, (Palatul Eforiei) în BUCUREȘTI.

Cărți de școală și de literatură, românești și streine. — Caiete, plicuri și casete, — Registre de contabilitate, — Blocuri de desen. — Asortiment de hârtie necesare de scris pentru desen și studiului pentru școlari. — Obiecte de pictură și pirogravură. — Portmoneuri și Gente de piele fină — obiecte de fantazie. etc. — Să capătă în mare alegere.

In atenția voiajorilor la București.

VIZITAȚI MAGAZINELE

LAZĂR TULBURE

Consumul general „La doi Camarazi”, strada Știrbei-Vodă, colț Popa Tatu.

Bodega, Bererie, Restaurant și Aperitive str. Schitu Măgureanu 49.

Local de consumație deschis ziua-noaptea, Curățenie exemplară. Beuturi și mâncări escelente. Prețuri ieftine. Cu stimă

LAZĂR TULBURE.

La BUCUREȘTI

In strada Brezoiann Nr. 17.

SALA GERMANĂ

se închiriează la totfelul de ocaziuni pentru zile onomastice, petreceri, nunte familiare, baluri, bancheturi, societăți (separat) exerciții de dans etc. cu preț moderat.

la angajament pentru furnizarea mâncărilor gustoase și escelente, de orice specie, și ardelenesti, românești, franțozesti și germane; precum și a beuturilor curate indigene și streine. Furnizează și la domiciliuri (acasă) pentru orice petreceri familiare.

Atragem atenția dlor voiajori cari doresc a lua masă cu mâncări gustoase și bune să nu încunjure de vizita acest local sus numit.

De număroase vizite și sprijin să roagă cu toată stima

NICOLAE FĂGĂRĂȘAN
anteprenor.

DANIEL HAUPT Făgăraș

piața mare Francisc Iosif, lângă casele dlui dr. Șenchea.

Recomand mult On. public din loc și dela sate bine asortat și renumitul

Magazin

de FERĂRIE, de VASE pentru cuhnă, și de UNELTE (requisire) pentru toate branșele de industrie, și economie.

Puști, Revolvere și patroane etc. Cuțite, Rezușuri, Pile cu marcă, Clește și Ciocane.

Lanțuri de totfelul și cuie de drot și de fer. Castroane și oale din blech și tuci smălțuite dela 1/4 litru până la 30 de litre. — Ghilauă și sfledere pentru mecanici (lăcătuși) și rotari dela 16 fil. până la 12 cor. buc.

Cine cumpără din prăvălia mea se va convinge că numai articole bune, tari și solide să află și să vând cu prețurile cele mai convenabile. — Serviciu culant și prompt.

Rog Onor. public de o cercetare număroasă și de binevoitorul sprijin, sunt cu deosebită stimă

DANIEL HAUPT, comersant.

Masini

de săpat, de tăiat fân, paie și napi de sfărmat cucuruz, de sflederit, **PLUGURI** de fier, **Grape, Sfledere** pentru fer și lemne. **Nocovalme, divano, firestreie** de mână și de șogere. — **Mașini** de fier (Sobe) din bleh și tuci. — **Mașini** de tuns. **Briceje** de ras. **Zaruri** (lăcate) pentru uși, feresti, coastene și lăzi dela 30 fil. în sus până la 6 coroane bucata.

Văpsăli gata în oleiu, în toate colorile, pentru podini, uși, ferestri, pentru fier, blech, lemn și piatră, pentru zugrăvit, case, bisericii și cruci.

INȘTIINȚARE.

Subscrisul aduce la cunoștința Onor. public, că în Făgăraș, ulița Podului sub Nr. 46, în casale proprii, unde și până acum a fost bine aranjat un

Atelier de Ferărie și Rotărie

pe care l'am aranjat cu **recvizite pentru fântâni** și cu **acarete economice**. Stă la dispoziție totdeauna gata **cară** întregi și **roate** din lemn de orice mărime, **mașini** de sămănat cucuruz și de săpat.

Rog onor. public, că la caz de trebuință la orice lucrări ce aparțin de branșele aceste și orice **reparături** și **fântâni** din nou făcute, a mă onore cu prețurile comode, care le esecut solid și prompt cu prețurile cele mai moderate.

Rogându-mă de sprijinul binevoitor.

cu toată stima

Szepesi Sándor,

măestru ferariu, rotariu și fântânariu.

In atențiunea diletanților de teatru!

Acum a apărut și să poate căpăta

în editura tipografiei o frumoasă piesă teatrală istorică-dramatică, scrisă de dl profesor în pensiune din București, de origine din Poptelec (Transilvania) de **Ioan Pop Florantin**, cu titlul;

Resărit de Soare

(Tineretea lui Ștefan-Cel-Mare).

Tablou istorico-dramatic, în 2 acte, în frunte cu clișeul lui Ștefan-Cel-Mare și în text intercalat portretul cu o schiță biografică a venerabilului profesor octogenar. Conține 40 pag. format 8°, — Prețul 60 fill. plus porto.

Să poate comanda la Tipografia lui

CONSTANTIN POPP, în Făgăraș. (Ung.)

Balsamul apotecarului A. Thierry

Allein echter Balsam
aus der Schulzengal-Apothek des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn

este neîntrecut în efect la boalele de plumă și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tusa. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgâr-ciurilor de stomac și colică. Vindecă vana de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac excelent la dureri de dinți, la dinți gău-noși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește gînjii și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă totfelul de rane, orbalți, beșici provenite din ferbințeală, unflături, negei, ursură, membre în-ghețate. În aontra durerilor de urechi e un leac ne-prețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Órangyal gyógszertára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 dupele, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat convenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sîngelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută pornirea lapte-lui, nu s'a întărește pieptul. Orbalțul de piept (foc viu), folo-sește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflata. la caries, rani venite prin lovituri, tăieturi, im-pușcături, strivituri, inpunsături, sdroboturi, și folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. tanduri de lemn, spin, sticlă, alice, năsip, prav, etc. la creștele din corp, la carbunculus, neoplasme, chiar și contra racu-lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, ori-ce arsături, rane ivite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboale, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăraiei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3-60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drogeria Fraților Radonovits în Budapesta. Unde nu s'a află depou, s'a se com-ande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. Órangyal-gyógszertára Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia franceză

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre - New-York

și

KANADA

Via Basel (Schweitz) Paris.

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14-97.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și es-cursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde s'a poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Difeite **Vinuri** indigene și streine.
Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.
Serviciu culant. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.

Avis fraților români!

Celor ce pleacă la Brașov, sau voese a trece sau vin din Regatul român, se nu uite a cerceta

Restaurantul Nr. 5,

din strada lungă (Brașov)

al D-lui **STEFAN SUCIU.**

unde s'a oferă mîncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

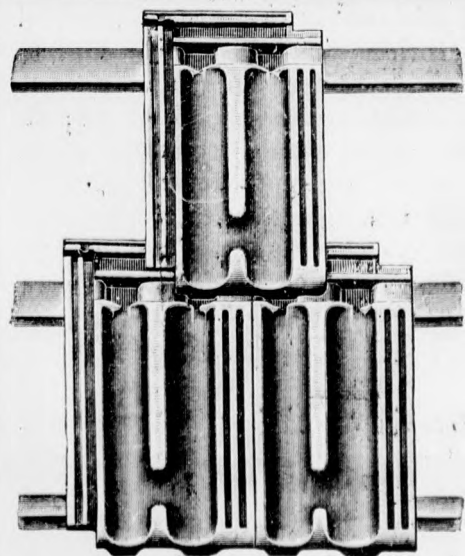
Anunțuri și Reclame

se primesc cu prețuri ieftine la administrația foaiei „Olteanul“ în Făgăraș str. Csăki nr. 3. cu prețurile cele mai ieftine.

Cultivarea viei și manuarea vinului și mor-burile și vindecarea lor, de Danil D. Gaur, învățator și propr. de vii, absl. de cursul de vierit din Bihardioszeg și cursul de pivnițării din Budafok. Carte aprob. și revăzută de ministrul reg. ung. de agricultură. Prețul 2 cor + porto.

Cântece din vremea veche, culese de Gh. Tulbure. Editura tipografiei C. Popp, Făgăraș. Prețul 40 fill.

Logodna dela Sfântu Ion, dramă populară în 4 acte de Augustin Szilagyi, prețul 1 cor. 20 b., + porto.

Tigle franceze cu falz dublu de Brașov.

Var și Cement

de vânzare în mare la

Frații LICHT în Făgăraș.

(Casele farmacistului Hermann.)

Transport franco, la orice stație (gară).